

KI:s forskarutbildningsprogram

Uppdrag och anvisningar

Dnr 1-1021/2020

Gäller från och med 2020-01-01
Uppdatering 2020-12-10

**Karolinska
Institutet**

KI:s forskarutbildningsprogram

Uppdrag och anvisningar

Innehåll

1. Vad är ett forskarutbildningsprogram?	3
2. Forskarutbildningsprogrammets uppdrag	3
2.1 Att samordna och organisera ett utbud av kurser och aktiviteter	3
2.2 Att utveckla och säkra kvaliteten	3
2.3 Att arbeta kostnadseffektivt och enligt fastställda regelverk	4
2.4 Att kommunicera och informera	4
2.5 Att planera och återrapportera	4
3. Organisation och ansvar	5
3.1 Programansvarig, tillika ordförande i styrgruppen	5
3.2 Styrgrupp	5
3.3 Vårdinstitution	5
3.4 Prefekt vid vårdinstitution	5
3.5 Koordinator/administratör	5
3.6 Kurs- och programkommittén (KPK)	6
3.7 Kommittén för forskarutbildning (KFU)	6
4. Principer för ekonomisk ersättning	6
4.1 Kurskostnader	6
4.2 Personalkostnader	7
4.3 Övriga kostnader	7
5. Principer för utbetalning av medel till programmen	7
Bilaga. Progression i forskarutbildningskurser	8

Diarienummer: 1-1021/2020	Ersätter dokument med dnr: 1-1013/2019, 1-380/2019 och 1-168/2018	Beslutsdatum: 2019-12-10 redaktionell uppdatering 2020-09-25	Giltighetstid: 2020-01-01 tills vidare
Beslut: Kommittén för utbildning på forskarnivå		Dokumenttyp: Anvisningar	
Handläggs av avdelning/enhet: Avdelningen för styrelsestöd och externa relationer/ Fakultetskansliet		Beredning med:	

1. Vad är ett forskarutbildningsprogram?

Karolinska Institutet (KI):s forskarutbildningsprogram är tematiska institutionsövergripande nätverk som samordnar kurser och andra lärandeaktiviteter för doktorander inom ett definierat ämnesområde.

Syftet med att organisera utbudet av kurser och aktiviteter i form av forskarutbildningsprogram är:

- Att stödja en ”bottom-up”-princip, där behov av kurser och lärandeaktiviteter för doktorander avgörs av de som är kunniga inom aktuellt forskningsfält.
- Att gynna samordning och effektivitet.
- Att uppmuntra högkvalitativa forskarutbildningsaktiviteter till stöd för doktorandernas lärande och att erbjuda ett nätverk som sträcker sig utanför den egna forskningsgruppen och institutionen.

Grundprincipen är att alla kurser och aktiviteter inom programmets ansvar är öppna för samtliga doktorander vid KI. Kurser ska även vara öppna för postdoks vid KI.

Kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU) beslutar vilka forskningsområden som ska ha ett forskarutbildningsprogram utifrån principer för att starta, modifiera eller avveckla ett forskarutbildningsprogram. Forskningsområden som inte täcks av ett program söker istället medel från Kurs- och programkommittén (KPK).

2. Forskarutbildningsprogrammets uppdrag

2.1 Att samordna och organisera ett utbud av kurser och aktiviteter

Inom respektive program ska det finnas en överblick över kursutbudet inom aktuellt forskningsfält. Det ska finnas ett långsiktigt, genomtänkt kursutbud anpassat till doktorandernas behov och antal doktorander inom forskningsfältet och det ska tas hänsyn till progression i kursutbudet (se bilaga 1 för detaljer om progression). För att underlätta formulering av doktorandernas individuella studieplaner ska det vara möjligt att få en överblick över vilka kurser som ges återkommande, och med vilka intervall, och vilka kurser som ges sporadiskt.

Kurser som ges ska innefatta både baskunskaper i ämnesområdet och mer specifika och avancerade kunskaper. Programmen ska inte finansiera allmänvetenskapliga kurser såvida programmet inte fått ett särskilt uppdrag att göra detta.

Vid sidan av regelrätta kurser ska programmen även uppmuntra, samordna och arrangera andra lärandeaktiviteter, t.ex. seminarier, workshops, internat och konferenser, för doktorander.

Ett utbud av sådana aktiviteter, bidrar till en god forskarutbildningsmiljö vid KI och underlättar för doktoranderna att nå de [nationella examensmålen för utbildning på forskarnivå](#).¹

2.2 Att utveckla och säkra kvaliteten

Tillsammans med kursgivarna ska programmet ansvara för att kvaliteten i kurserna upprätthålls genom att följa upp [kursvärderingar och kursanalyser](#)², respektive följa upp [analys av övriga forskarutbildningsaktiviteter](#)³.

Programmet ska granska kursgivarnas kursplaner innan de skickas in till Kurs- och programkommittén (KPK) samt godkänna kurstillfällena i KIWAS för kurser som ges inom programmets ansvar.

Programmen ska ha ett pedagogiskt tänkesätt och modifiera och utveckla kurser när behov finns.

Programmen uppmuntras stödja kursgivarnas pedagogiska utveckling, t.ex. genom att informera om pedagogisk utveckling på KI, uppmuntra att använda pedagogiska verktyg och/eller anordna workshops för kursgivare.

---

¹ <https://medarbetare.ki.se/mal-for-forskarutbildning-enligt-hogskoleforordningen>

² <https://medarbetare.ki.se/kursvardering-och-kursanalys-av-forskarutbildningskurser>

³ <https://staff.ki.se/activity-evaluation-and-analysis>

2.3 Att arbeta kostnadseffektivt och enligt fastställda regelverk

Programmen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt sätt inom befintliga budgetramar.

Programmet ska hantera medelsansökningar från kursgivare och från arrangörer av andra lärandeaktiviteter, och betala ut ersättning enligt fastställda principer (se nedan).

Programmen ska följa innehållet i detta styrdokument samt [andra relevanta regler](#)⁴, t.ex. Regler för utbildning på forskarnivå, regler för representation, regler upphandling mm. Dataskyddsförordningen för behandling av persondata ska beaktas.

När så är tillämpligt ska programmen eftersträva synergieffekter genom att samarbeta med institutioner och andra befintliga nätverk och miljöer vid KI (t.ex. andra forskarutbildningsprogram, KI:s forskningsnätverk, strategiska forskningsområden, centrumbildningar, forskarskolor, utbildningsprogram på avancerad nivå (mastersprogram) samt nationella 'centers of excellence' eller andra lärosäten. Det ska dock tydligt framgå hur finansieringen delas mellan de olika aktörerna.

2.4 Att kommunicera och informera

Programmen ska sprida information om programmet och programmets aktiviteter, dels till doktorander som anmält sig till programmet, dels brett till hela KI. Förutom att kurserna finns publicerade i kurskatalogen i KIWAS ska programmen informera på följande sätt:

Programmen ska ha en egen webbsida inom KI:s domäner. Denna måste uppdateras löpande allt eftersom behov. Webbsidan ska innehålla:

- översiktlig information om programmet,
- kurser och andra forskarutbildningsaktiviteter inom programmet i enlighet med 2.1,
- styrgruppens sammansättning samt kontaktuppgifter,
- information om hur man kan anmäla sig till programmet,
- information om hur kursgivare/aktivitetsarrangörer ansöker om medel till kurser och aktiviteter

Det rekommenderas att programmen upprättar en kommunikationsplan där det framgår hur kommunikationen med relevanta målgrupper ska kanaliseras.

2.5 Att planera och återrapportera

Verksamhetsplanering

Programansvarig ska årligen lämna in en planering över de kommande tre åren. Planeringen ska göras enligt instruktioner och inom den tidsgräns som ges av Kurs- och programkommittén (KPK).

Om programmen under mandatperioden får in förslag på nya "oförutsedda" kurser uppmanas programmen att ha en öppen inställning och att styrgruppen tar ställning till och beslutar om budgeten även för dessa kurser. Budgeterad kostnad för oförutsedda kurser och forskarutbildningsaktiviteter får ej bestå av mer än 10 % av programmets budget. Eventuella större avvikelser från plan och budget ska kommuniceras till KPK i god tid innan ett kommittémöte.

Återrapportering av verksamhet och ekonomi

Programansvarig ska årligen lämna in en skriftlig och komplett återrapportering avseende föregående budgetår. Återrapporteringen ska göras enligt instruktioner och inom den tidsgräns som ges av KPK. Eventuella avvikelser från plan och budget ska synliggöras och kommuniceras.

Notera att alla kostnader ska avse totalbelopp inklusive INDI. Det uppmantras att ta hjälp av ekonomisystemet UBW istället för att beräkna INDI manuellt.

Programmen får gärna ha ytterligare finansiering (utöver den från KFU), men det ska tydligt framgå i återrapporteringen vilka delar som finansieras av andra medel.

KPK ansvarar för att följa upp de årliga rapporteringarna.

---

⁴ <https://ki.se/medarbetare/regler-riktlinjer-och-anvisningar-a-o>

Övrig uppföljning

Varje år genomför representanter från KPK intervjuer med programansvariga och andra företrädare för programmen. Intervjuerna syftar dels till att ge återkoppling på de årliga återrapporteringarna, dels att samla in synpunkter på hur man kan förbättra verksamheten ytterligare. Intervjuerna är också ett tillfälle att reflektera över verksamheten.

KPK anordnar minst ett gemensamt möte per år med företrädare för programmen. I programansvarigs arbetsuppgifter ingår att medverka vid dessa möten.

3. Organisation och ansvar

3.1 Programansvarig, tillika ordförande i styrgruppen

Programansvarig utses av Kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU). Det kan endast utses *en* programansvarig per program. Programansvarig kan även ha andra roller inom programmet.

Programansvarig:

- är ordförande i styrgruppen,
- utser övriga styrgruppsledamöter,
- är kontaktperson mellan KFU/KPK, prefekten och styrgruppen,
- säkerställer att regler följs, till exempel att återrapportering sker enligt instruktioner,
- leder och fördelar det operativa arbetet inom de ramar som styrgruppen satt upp,
- ser till att kursgivare får korrekt ersättning genom att godkänna eller attestera aktuella utbetalningar.

3.2 Styrgrupp

Styrgruppen har ansvar för kvalitetssäkring, att det finns ett bra och långsiktigt kursutbud inom aktuellt forskningsfält och att aktuella regler och anvisningar följs.

Styrgruppen föreslår forskarutbildningsprogrammets budget utifrån planerade kurser och utbildningsaktiviteter. Styrgruppen beslutar övergripande hur det operativa arbetet i programmen ska organiseras. Detta ska göras i samråd med berörda chefer.

Ledamöterna ska vara kunniga inom forskningsfältet med överblick över vilka kurser och andra utbildningsaktiviteter som bör erbjudas doktorander. Det bör finnas pedagogisk kompetens för att kunna ge återkoppling på kursplaner.

Styrgruppen bör vara brett sammansatt med ledamöter från flera institutioner, och måste inkludera studentrepresentation. Dock bör antal ledamöter inte bli så stort att det blir svårt att samlas minst en gång per termin.

3.3 Vårdinstitution

Vårdinstitution innebär att vara mottagare av programmets medel inom ordinarie resursfördelning, och att överföra medel till kursgivare. I normalfallet är vårdinstitutionen den institution där programansvarig är anställd men andra lösningar är möjliga om alla berörda är införstådda med detta.

3.4 Prefekt vid vårdinstitution

Prefekten är, genom sin ordinarie delegation från rektor, ansvarig för all verksamhet på institutionen. Det innebär i detta sammanhang att se till att medel används till det avsedda och att det finns administrativa resurser motsvarande den summa som utbetalats med det syftet. Prefekt har ytterst arbetsgivaransvar för *programansvarig, koordinator och administratör*, under förutsättning att de är anställda på aktuell institution. Beslut att utse programansvarig ska alltid göras i samråd med prefekt, som ska ha möjlighet att avstyra att ansvar läggs på berörd person.

3.5 Koordinator/administratör

Varje program ska ha en eller flera operativt verksamma personer som samordnar och administrerar programmet. I utbetalda medel till vårdinstitutionen ingår ersättning för de administrativa kostnaderna, (se

Principer för ekonomisk ersättning nedan). Samma person kan ha flera roller, t.ex. både koordinator och administratör, eller både programansvarig och koordinator.

3.6 Kurs- och programkommittén (KPK)

Är underställd KFU och har från KFU delegerats ansvar för att samordna och följa upp programmets verksamhet. KPK föreslår programmets budget till Kommittén för forskarutbildning. KPK har även det delegerade ansvaret för att fastställa samtliga kursplaner för forskarutbildningskurser. Kursplaner för kurser inom forskarutbildningsprogrammen granskas på förhand av en av respektive program utsedd ansvarig.

3.7 Kommittén för forskarutbildning (KFU)

KFU har ytterst ansvar för kvalitetssäkring inom KI:s forskarutbildning. I det ingår:

- Att besluta vilka forskningsområden där kursutbudet för doktorander ska organiseras i program (utifrån principer och kriterier beslutade i Fakultetsnämnden)
- Att fastställa syfte, uppdrag och anvisningar för forskarutbildningsprogrammen
- Att, i samråd med aktuell prefekt, utse en *programansvarig* för varje program. Samtidigt avgörs vilken institution som ska vara *värdinstitution* (i normalfallet programansvarigs institution).

KFU bereder programmets budget inför möten i Fakultetsnämnden.

4. Principer för ekonomisk ersättning

4.1 Kurskostnader

Programmets schablonbelopp för medelstildelning till kurser bör stämma överens med den [schablon](#)⁵ som beslutas av KFU. Medelsansökningar för längre kurser bör bedömas utifrån redovisad lärarinsats och budget.

Utöver schablonbeloppet kan programmen ersätta extraordinära kostnader, t.ex. kostnader för externa lärare med unik kompetens, laborativ verksamhet som kräver extra resurser och särskilt material. Programmen uppmanas ta ställning till sådana speciella omständigheter på ett systematiskt och transparent sätt. Det är möjligt att efter avstämning med KPK bevilja ett högre belopp än schablon om särskilda skäl finns.

Kursmedel kan användas till att täcka kostnader såsom:

- Lärarkostnader (interna och externa)
- Administration
- Undervisningsmaterial (ej kurslitteratur)
- Undervisningslokaler

Kursmedel får *ej* användas för:

- Catering/förtäring
- Kontorshyra

För att få full finansiering från programmen ska totalt minst åtta stycken deltagit som antingen är KI-doktorander (inklusive doktorander som jämföras med KI-doktorander vid urval⁶) eller KI-postdoks. Om det är färre än åtta ska ett lägre belopp utbetalas. Principen är att 10 % dras av för varje person. *Exempel:* om totalt 5 stycken KI-doktorander och/eller KI-postdoks fullföljt kursen utbetalas 70 % av schablonbeloppet. Eventuellt andra personer på kursen påverkar inte ersättningen. Observera även regler för hur ersättning hanteras vid [sena avhopp](#)⁷.

För kurser eller aktiviteter som arrangeras i samarbete med andra forskarutbildningsprogram eller

---

⁵ <http://ki.se/medarbetare/soka-medel-for-fristaende-forskarutbildningskurser>

⁶ Följande doktorander jämföras med KI-doktorander vid urval: 1) Doktorander inom följande internationella samarbeten: <https://ki.se/en/collaboration/collaboration-within-doctoral-education> och 2) Doktorander i nationella forskarskolor enligt: <https://utbildning.ki.se/forscarskolor>

⁷ <https://medarbetare.ki.se/aterbud-sena-avhopp-och-installad-kurs>

forskarskolor ska det tydligt framgå hur finansieringen delas mellan de olika aktörerna. Om seniora forskare medverkar vid aktiviteter bör deras medverkan betalas av andra aktörer (t.ex. nätverk eller institutioner).

4.2 Personalkostnader

Den årliga kostnaden för programmens samordning och administration får maximalt uppgå till 100 000 kr + 20 % av programmets totala beviljade årliga budget.

Exempel: För ett program med en total årlig budget på 2 miljoner innebär det 500 000 kr, dvs. 100 000 + (2 miljoner x 0,2).

4.3 Övriga kostnader

Internat

Programmet får bidra maximalt med 3000 kr per KI-doktorand (inklusive doktorander som jämföras med KI-doktorander vid urval, se ovan).

Resor

I ersättningen till programmen ingår inte medel för resebidrag till doktorander. Istället ska doktorander uppmanas att söka de resebidrag som KI utlyser.

Programmen får betala resor för föreläsare. Kostnader av resor för styrgruppsmedlemmar kan ske i samband med godkända aktiviteter inom programmet. För andra resor ska avstämning ske i god tid med KPK:s ordförande.

5. Principer för utbetalning av medel till programmen

Utbetalningar till forskarutbildningsprogrammen avser kalenderår. 75 % av den beviljade årsbudgeten betalas ut i 12:e-delar till värdinstitution. Resterande 25 % av den beviljade årsbudgeten betalas ut efter godkänd årlig återrapportering förutsatt att programmet producerat för hela beloppet. Efter programperiodens slut görs en ekonomisk avräkning.

Vid oförutsedda större avvikelser från aktivitetsplan och budget ska Kurs- och programkommittén informeras via handläggaren för forskarutbildningsprogrammen och i förekommande fall konsulteras i god tid.

Bilaga. Progression i forskarutbildningskurser

Nedan följer detaljer om vad som avses med progression i kurser på forskarnivå på KI (nivå 1-4). Progression i kurserna kan också visas i form av särskild behörighet.

Vad är progression i kurser på forskarnivå?

- Från grundläggande baskunskap för många, till avancerad specialiserad kunskap för några ”specialister”
- Från bred kunskap till djup/specialistkunskap
- Från basal/generisk kunskap till specifik forskningsmetodologi
- Ökning i svårighetsgrad och komplexitet

Progressionen i kurser på forskarnivå kan delas in i 4 nivåer

Nivå 1

- Ger en bred bas, lämpar sig för många doktorander inom ett forskningsfält och för doktorander inom olika forskningsområden.
- Vanligtvis ingen särskild behörighet.
- Exempel: Ett flertal allmänvetenskapliga kurser, orienteringskurser och generiska kurser, kurs i laboratoriesäkerhet, grundkurs i försök djursvetenskap, kurs i människans biologi eller sjukdomslära.

Nivå 2

- Lämpar sig för många doktorander inom ett forskningsfält och ibland för doktorander inom olika forskningsområden.
- Kräver mera förkunskaper än vid nivå 1.
- Bygger oftast på nivå 1-kurser eller annan liknande förkunskap.
- Exempel: Allmänvetenskapliga baskurser som multivariatanalys, många teknikkurser.

Nivå 3

- Spetskurser inom medicinsk vetenskap, lämpar sig som fördjupning för ett begränsat antal doktorander med goda förkunskaper.
- Viktigt att framhålla *constructive alignment* och studentaktiverande aktiviteter i kursdesignen (t.ex. inte enbart föreläsningar/frågestunder med *high profile lecturers* som enda aktivitet).
- Exempel: Kan vara avancerade teoretiska forskarutbildningskurser eller avancerade metodkurser. Vanligtvis mera *cutting edge* inom det aktuella forskningsfältet.

Nivå 4

- Mycket avancerade kurser inom forskarutbildningsämnet medicinsk vetenskap.
- Spetskurser som för nivå 3, men nivå 4-kurser kräver djupare/mer specialiserade förkunskaper.
- Doktorandunderlaget på KI är vanligtvis för begränsat för att kunna anordna en kurs på denna nivå för endast KI-doktorander. Samarbete med annat lärosäte (nationellt eller internationellt) är därför önskvärt och eftersträvanvärt för att upprätthålla kursens kvalitet, och kan vara en förutsättning för att kunna genomföra kursen.